

u jednoj ispravi, koju u fragmentu citira Paulini u svojem rukopisnom djelu (u pogl. XXII.). Isprava radi o nekoj prodaji kuće u susjedstvu crkve. To je dakle sasvim slučajni spomen crkve, koji sa samom crkvom nema ništa zajedničkog. Paulini također donosi (u pogl. VI.) fragmente isprava, koje rade o crkvenim prilikama iz g. 1342. i 1344., a u kojima se spominje crkva sv. Marka. U sačuvanim se arhivskim knjigama navodi ova crkva prvi put u notarijalnoj knjizi iz g. 1346. Kroz dalji XIV. vijek ona se vrlo često spominje, jer su se u njoj obdržavale redovite sjednice velikog vijeća, a katkada je u njoj i zasijedala sudbena kurija i sklapali se razni ugovori pred notarom. Inače se spominje ta crkva i u mnogo drugih prigoda. Ona je imala i svoj zvonik. U notarijalnoj knjizi od g. 1359., i to pod datumom od mjeseca listopada, spominje se taj zvonik, a tako isto i 2. ožujka g. 1363.

Pred crkvom sv. Marka nalazila se loža, koja se često spominje u XIV. i XV. vijeku. U njoj su se više puta obdržavale sudbene rasprave. Danas je više nema. Sjeverno od crkve sv. Marka, gdje je sada najsjevernija lađa, dograđena tek u XVI. stoljeću, bijaše nekoć grobište (cimiterium sancti Marci; na drugom se mjestu naziva »heremitorium et cimisterium sancti Marci«).

Važno je pitanje, kada je sagrađena korčulanska katedrala, te da li je sadašnja crkva sv. Marka ona ista zgrada, koja je postojala tu u XIV. vijeku ili je kasnije na mjestu starije sagrađena ova današnja. Razni pisci kazali su o korčulanskoj katedrali svoja mišljenja, ali od starijih njome se na osnovu historijsko-umjetničkog razmatranja pozabavio temeljitije samo Englez Jackson.⁸⁷ Inače u proučavanju naše domaće povijesti umjetnosti nije se njoj ranije posvetila ona pažnja, koju zaslužuje. Tek u novije vrijeme njom se temeljitije pozabavio dr. Ljubo Karaman,⁸⁸ a nedavno je napisao o

Kad sam ja bio na Gradini, nijesam taj natpis nikako mogao naći, iako sam oko crkve sve pomno pretražio, te tako nijesam mogao kontrolirati gornja navedena čitanja. Ostoić hoće da vidi čak godinu 1155, a Vukasović to zabacuje te kaže, sudeći po pismu, da je natpis iz XIV. vijeka. Zanimljivo je spomenuti, kako Ostoić u svojem rukopisnom djelu o Veloj Luci ističe mogućnost, da bi se umjesto Joannes moglo čitati Jacobus. On veli, da je to mjesto u natpisu dosta pokvareno. U tom slučaju mogao bi se taj natpis odnositi na onog Jakova, za kojeg smo vidjeli, da je prema Boninovoj ispravi bio osnivač crkve i samostana.

⁸⁷ Poznato je Jacksonovo djelo: *Dalmatia the Quarnero and Istria*. Od-lomak o Korčuli preveden je od Bernarda Markovića i izdan u posebnoj knjizi pod naslovom: *Sulla città ed isola di Curzola, Spalato 1889.*

⁸⁸ U svojim člancima o Korčuli u *Novoj Evropi* (knj. XXI g. 1930) i u *Hrvatskoj reviji* (br. 11 g. 1931).